

Universitatea din Craiova

**Centrul de Cercetări
Psihopedagogice**

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

Directorul colecției:

Alexandrina Mihaela Popescu, Universitatea din Craiova

Comitetul științific:

Vali Ilie, Universitatea din Craiova

Florentina Mogonea, Universitatea din Craiova

Mihaela Aurelia Ștefan, Universitatea din Craiova

Ecaterina Sarah Frăsineanu, Universitatea din Craiova

Cadrul științific și tehnic:

Seria EDU 21 reprezintă o colecție de carte care cuprinde contribuțiile celor interesați de problematica educației. Colecția își propune să promoveze ideile, studiile de caz, cercetările teoretice și aplicative specifice sferei educației și învățământului preuniversitar și universitar.

Colecția este deschisă tuturor studiilor care aduc în centrul atenției aspecte legate de educație, psihologia educației, sociologia educației și filosofia educației și promovează rezultatele cercetărilor din domeniul științelor educației și psihologiei.

Considerând că fiecare contribuție reprezintă un mijloc de îmbogățire teoretică și practică a experienței educaționale, se încurajează cercetarea științifică în domeniul formării inițiale și continue a cadrelor didactice, reflecțiile de fond referitoare la rolul învățământului în societatea cunoașterii și materialele cu tentă aplicativă referitoare la practica pedagogică a viitorilor profesori.

Coordonator principal:

Conf. univ. dr. Vali Ilie, Universitatea din Craiova

(e-mail: vali.ilie@edu.ucv.ro, brainstorming71@yahoo.com)

Universitatea din Craiova
**Centrul de Cercetări
Psihopedagogice**
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

Coordonatori
ILIE VALI
LAZĂR EMIL
BUȘU OPREA-VALENTIN

**PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII
ALE ÎNVĂȚĂRII SOCIO-EMOȚIONALE
ÎN MEDIUL ACADEMIC**

Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2022

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Alexandrina Mihaela POPESCU

Conf. univ. dr. Ecaterina Sarah FRĂSINEANU

Conf. univ. dr. Vali ILIE

Conf. univ. dr. Florentina MOGONEA

Conf. univ. dr. Florentin Remus MOGONEA

Conf. univ. dr. Mihaela Aurelia ȘTEFAN

Lect. univ. dr. Oprea Valentin BUȘU

Lect. univ. dr. Răzvan Alexandru CĂLIN

Lect. univ. dr. Emil LAZĂR

Copyright © 2022 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Provocări și soluții ale învățării socio-emoționale în mediul academic /**

coord.: Vali Ilie, Emil Lazăr, Oprea Valentin Bușu. - Craiova :

Universitaria, 2022

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1874-9

I. Ilie, Vali (coord.)

II. Lazăr, Emil (coord.)

III. Bușu, Oprea-Valentin (coord.)

37

© 2022 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

PREFAȚĂ

Lucrarea reprezintă rezultatul activității extracurriculare a studenților și masteranzilor înscriși la Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității din Craiova, care a avut loc în data de 11.11.2022. Ea cuprinde contribuții ale studenților și masteranzilor care urmează cursurile diferitelor facultăți și specializările de master ale Universității din Craiova, realizate sub coordonarea profesorilor Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic.

Studiile cuprinse în volum se adresează în special studenților și masteranzilor, dar și cadrelor didactice, precum și celor preocupați de tema pe care o reprezintă provocările și soluțiile învățării socio-emoționale. În învățare, emoțiile se asociază, pe de o parte, cu abilitatea de a procesa și interpreta cu acuratețe informațiile, iar pe de altă parte, înțelegerea și gestionarea propriilor emoții constituie o resursă la îndemână pentru obținerea succesului academic și profesional.

Tema lucrării este una de interes actual și provoacă la cercetări teoretice și aplicative în sfera învățării socio-emoționale, specifice vârstei participanților. De aceea, manifestarea științifică ce a constituit cadrul activității extracurriculare și-a propus plasarea studenților și a masteranzilor în centrul atenției, oferind posibilitatea exprimării opiniilor despre dezvoltarea socio-emoțională în mediul academic.

În materialele prezentate se regăsesc aspecte legate de experiențele educaționale ale autorilor, privite din perspective afective și sociale. Învățarea la vârsta pregătirii universitare vizează dimensiuni ale laturii emoționale (referitoare la felul în care sunt gestionate emoțiile, la înțelegerea și controlul acestora, la fenomene precum timiditatea, stresul, dar și bullying-ul sau depresia) și sociale (legată de modul în care relaționăm cu ceilalți, de comportamentul prosocial etc.).

Forma de structurare a materialelor a urmat un algoritm în trei pași: punere în context, dezvoltarea ideilor principale și concluzii cu valoare generală.

De asemenea, fiecare material este însoțit de referințe bibliografice, actuale și cu relevanță pentru tema tratată.

Considerăm că studiile incluse în această lucrare aduc informații importante și utile, lăsând loc reflecțiilor și interogațiilor care apar în domeniul învățării socio-emoționale din mediul academic.

Motto:

„Noua paradigmă ne îndeamnă să armonizăm mintea și sufletul.
Pentru a face asta așa cum se cuvine la nivelul existenței noastre,
trebuie ca mai întâi să înțelegem mai exact ce înseamnă să-ți folosești
în mod inteligent emoțiile”.

(Goleman, D., 2001, *Inteligența emoțională*,
București: Curtea Veche Publishing)

ASPECTE SOCIO-EMOȚIONALE ALE EDUCAȚIEI UNIVERSITARE ÎN SPANIA

Antony Octavian André,

Facultatea de Științe și Facultatea de Drept, anul II, Licență

Profesori coordonatori: Conf. univ. dr. Ilie Vali și

Conf. univ. dr. Ștefan Mihaela Aurelia

1. Introducere

Învățarea socio-emoțională este o metodă educațională ce are drept scop formarea unor deprinderi sociale și emoționale în cadrul curriculumului școlar. Concret, se dorește dezvoltarea a cinci abilități de bază care să îi ajute pe studenți să ducă vieți sănătoase din punct de vedere social și emoțional în timpul studiilor și după finalizarea acestora.

Aceste cinci abilități sunt: conștiința de sine și cea socială, autogestiunea, abilitățile de relaționare și luarea de decizii, responsabile. În această lucrare voi prezenta experiența mea despre cum stimulează sistemul universitar spaniol învățarea socio-emoțională.

În anul universitar trecut, 2021-2022, am fost înscris la două specializări, Matematică-Informatică și Drept, ambele în anul I. Mulți mi-au spus, de la început, că este imposibil să studiezi la doua facultăți cu profil diametral opus și că, în cel mai bun caz, îmi voi pierde întreaga vacanță de vară cu nasul în tratate de drept civil și culegeri de algebră, ca să îmi iau numeroasele restante, date drept sigure. Un an mai târziu, constat totuși ca m-am clasat primul la ambele specializări și că aștept cu înfrigurare rezultatele privind cererea pentru bursa de performanță, ce trebuiau publicate acum 2 zile.

Ce va fi, va fi, dar ceea ce ne învață modulul psihopedagogic că ar trebui să le spunem viitorilor noștri elevi este ca nu contează neapărat comparația cu colegii sau notele din catalog, ci competiția continuă cu noi înșine.

De aceea, din dorința de a face lucrurile și mai bine decât anul trecut, mi-am aplicat mie însumi acest principiu și, pentru a ieși din „zona de confort”, m-am înscris la o Universitate în străinătate, mai precis în Spania. Plecând de la experiența de 2 luni de aici (cursurile încep încă din septembrie), mă întreb cum se compară sistemul iberic cu al nostru? Este iarba mai verde în țara cuceritorului Traian sau tot mai bine este în Dacia noastră mioritică?

2. Prezentarea unor aspecte critice

În Spania nu există cultura punctului din oficiu, cu care, să fim cinstiți, rămân numai cei prinși copiind, atunci când profesorul alege să nu privească în cealaltă parte. De exemplu, pentru a obține un singur punct la disciplina „Teoria obligațiilor” a trebuit să argumentez, cu sentințe ale Tribunalului Suprem în mână, de ce o doamnă care a lucrat 25 de ani pentru firmele concubinului său ar trebui să obțină o compensație după despărțire, să fac un test grila cu 5 întrebări și 4 variante de răspuns în 5 minute, fiecare răspuns greșit anulând unul corect, să lucrez într-o echipă de 8, să fac o prezentare în grup despre o sentință a Tribunalului

Constituțional bazată pe obligațiile suspensive și să redactez un „dictamen”, un fel de raport în care, ca viitor avocat, trebuia să răspund întrebărilor unor clienți excentrici ce voiau, printre altele, să scape de un elicopter proprietate personală înainte de a părăsi definitiv țara. În Spania, se acordă, deci, puncte pentru efortul bine depus, se pleacă de la 0, și nu se scad puncte din 10 pentru greșeli. Se recompensează munca studentului, nu se sancționează abaterile de la perfecțiune.

Ceea ce m-a impresionat cu adevărat în Spania a fost totala libertate și, prin contrast, totala lipsă de constrângere sau de impunere a disciplinelor ce urmează a fi studiate. Să mi se pună în față, atunci când am plătit taxa de școlarizare, planurile de învățământ ale tuturor celor 4 ani de studiu și să mi se ceară să aleg disciplinele care mă interesează, a fost o surpriză completă, ceva total neașteptat.

Studentii spanioli trebuie să se cunoască bine pe sine, să știe ceea ce doresc să studieze, să aibă scopuri personale clare și să ia decizii responsabile pentru a le atinge.

În timp ce în România nu se acordă decât un singur punct evaluării continue, pe parcurs, în Spania îi sunt alocate acesteia nu mai puțin de 4 puncte, ceea ce face ca la fiecare seminar să existe un control, un test, o prezentare, sau un examen mai mic, și de aceea absențele studenților sunt foarte rare.

Mai mult, pentru a se putea prezenta la examen, studenții trebuie să obțină cel puțin nota 3/10 la seminarii. Aparent o simplă formalitate, totuși, absențele nejustificate, controalele neanunțate din lectura obligatorie prealabilă, răspunsurile greșite la testele grile ce scad punctajul fac ca aceste 3 puncte să nu fie chiar ușor de obținut. Toate aceste generează un stres continuu.

Pentru a face față probelor scurte, de 5 minute cu 5 întrebări, studenții trebuie să își controleze emoțiile și anxietatea, și trebuie să relaționeze, să discute cu ceilalți, să dezbată și să sintetizeze conținutul lecturilor obligatorii de sute de pagini pe săptămână, altfel imposibil de gestionat de unul singur.

Disciplinele ale căror credite nu sunt obținute în anul universitar corespunzător vor genera taxe universitare de 2 ori mai mari anul viitor, de 3 ori mai mari peste doi ani. Astfel, a putea susține un examen la o disciplină de 9 credite, poate să coste chiar și 500 de euro.

Indolența, lipsa conștiinței de sine generează costuri. Bineînțeles, notele de „10 pe linie” pe care le cere Universitatea din Craiova pentru bursa de performanță sunt fabuloase, complet inexistente, iar cele de 7-8, mediocre la noi, sunt considerate chiar foarte bune, fiind mediile primilor clasați. Rata de promovabilitate este inferioară procentului de 60%. În Spania, eșecul este văzut din prisma jumătății pline a paharului, ca o a doua șansă pentru a se descurca mai bine data viitoare și a se dezvolta personal.

Un alt lucru pozitiv este orarul, pentru că studenții sunt împărțiți în două serii, cea de dimineață, cu ore numai de la 9 la 14, și în cea de după-masă, cu ore numai de la ora 15 la ora 20, ceea ce le permite multora să lucreze sau să își organizeze mult mai bine viața socială. Orarul este publicat cu 3 luni înainte de începerea cursurilor, pentru a putea studenții să își aleagă disciplinele din timp și în cunoștință de cauză. Planificarea, organizarea din timp sunt cruciale.

3. Concluzii

Este „mai bun” sistemul spaniol decât cel românesc? Eu aş spune că depinde atât de stilul fiecăruia, cât și de situația sa socio-economică. De pildă, cei care lucrează, au familie de care trebuie să se îngrijească sau care nu au auto-disciplină, preferând constrângerile constante sau cei care nu vor să riște să lase lucrurile pe ultimul moment, vor prefera sistemul spaniol. Dimpotrivă, cei care învață în salturi, care rețin tot și bine în ultimele două săptămâni înainte de examen, care vor să încerce să realizeze „performanțe” vor prefera sistemul românesc.

Referințe:

1. Finkel, L., Barañano, M. (2014). La dedicación al estudio y al trabajo del alumnado universitario en España. *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 7(1), pp. 82-103.
2. Prats, J. (2005). VII. El sistema educativo español. *Los sistemas educativos europeos. ¿ Crisis o transformación*, pp. 177-228.

CYBERBULLYING ȘI INCIDENȚA ÎN MEDIUL STUDENȚESC

Arnăutu Elena-Diana,

Facultatea de Științe Sociale, anul I, Licență

Profesor coordonator: Lect. univ. dr. Bușu Oprea-Valentin

1. Introducere

Hărțuirea cibernetică este hărțuirea care are loc pe dispozitive digitale precum telefoane mobile, computere și tablete, poate avea loc prin SMS, text și aplicații sau online în rețelele sociale, forumuri sau jocuri, unde oamenii pot vedea, participa sau partaja conținut.

2. Rezultatele unor studii legate de cyberbullying

Cyberbullyingul include trimiterea, postarea sau distribuirea de conținut negativ, dăunător, fals sau răutăcios despre altcineva. Poate include partajarea de informații personale sau private despre altcineva care provoacă jenă sau umilire. Unele hărțuiri cibernetică depășesc limita în comportament ilegal sau criminal.

Hărțuirea cibernetică are cauze numeroase în mediul studentesc precum:

- Creșterea popularității rețelelor de socializare (toata lumea le accesează și poate posta orice);
- Lipsa de control a părinților și a profesorilor asupra comentariilor postate pe internet dar și lipsa educației în sfera valorilor (atunci când un student are valorile bine conturate, precum bunătatea, onestitatea, respectul față de cei din jur, nu are cum să se comporte violent și să participe la comportamente agresive).

Cyberbullying-ul în mediul studentesc s-a dovedit a fi prezent atât în forme grave, cât și în forme destul de ușoare. Spre exemplu, s-a aplicat un chestionar cu privire la hărțuirea cibernetică, iar din datele acestui chestionar a rezultat faptul că:

- Cea mai mare parte dintre studenți petrec între 5 și 10 ore în mediul online, rețelele lor preferate de socializare ordonate în funcție de apreciere fiind: Instagram; TikTok; WhatsApp; Facebook; Snapchat; Twitter.

- Atunci când studenții folosesc rețelele de socializare preferate, adesea dau de comentarii răutăcioase, atât la adresa persoanelor necunoscute, cât și la adresa persoanelor cunoscute (studenții care au observat aceste comentarii răutăcioase în mediul online aleg să nu se implice în problema persoanei hărțuite de cele mai multe ori, însă au existat și răspunsuri prin care se arată faptul că unii studenți intervineau în sprijinul persoanei hărțuite încercând să oprească acele comentarii neplăcute făcute de agresor.

Fenomenul are foarte multe victime, iar acestea pot fi oricine – poți fi chiar tu ținta agresiunii online, dar, de cele mai multe ori, hărțuitorul își caută victima ca fiind diferită, cu probleme fizice sau mentale, sau care pur și simplu îi displace acestuia. Agresorul sau agresorii pot fi atât persoane cunoscute, cât și persoane necunoscute care își iau satisfacția din durerea celorlalți și caută să facă cât mai mult rău prin comentariile jignitoare pe care le postează.

Studentilor care au raspuns la chestionar le era cunoscut fenomenul de Cyberbullying, ei auzind de el in cea mai mare parte de pe internet, de la facultate, din carti, de la televizor si de la prieteni. Tot din chestionar s-a dovedit faptul ca cei mai multi dintre studenti primiseră comentarii jignitoare atât de la cunoscuți, cât și de la necunoscuți în mediul online și că, de cele mai multe ori, alegeau să nu răspundă acestor comentarii și să nu se lase afectați de cele spuse de hărțuitor.

Cu toate că cei mai mulți nu s-au lăsat afectați de comentariile răutăcioase, au existat și persoane care au recunoscut că au fost destul de afectate și s-au simțit destul de rău când au existat evenimente precum apariția unor videoclipuri, poze stânjenitoare cu ei, simțindu-se chiar neajutorați.

Cu toate că părerile au fost destul de împărțite, o mare parte dintre ei, atunci când au fost puși într-o asemenea situație stânjenitoare, au hotărât să ceară ajutorul celor din jur. Cel mai des au cerut ajutorul: prietenilor, părinților și prietenilor de pe internet. Când a fost adresată întrebarea dacă au trimis și ei la rândul lor comentarii răutăcioase, majoritar a fost răspunsul „nu”, însă interesant a fost faptul că au existat și câteva răspunsuri de „da”, acestea fiind justificate prin faptul că până să trimită ei comentarii răutăcioase, au fost întâi provocați.

3. Concluzie

În concluzie, ce este drept este că fenomenul de hărțuire cibernetică există, iar cei mai mulți dintre noi au fost părtași la acesta, el fiind prezent mai ales în rândul studenților. Când suntem bombardați cu hărțuiri online ar trebui să nu răspundem mesajelor atunci când suntem nervoși sau supărați, să ne delogăm pentru o perioadă de timp, să raportăm și să blocăm persoanele care ne deranjează, fiindcă așa se vor opri (deoarece nu mai primesc satisfacția răspunsurilor din partea noastră).

Referințe:

1. <https://www.unicef.org/end-violence/how-to-stop-cyberbullying>
2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyberbullying>
3. <https://anti-bullyingalliance.org.uk/tools-information/all-about-bullying/online-bullying/what-online-bullying>

ANALFABETISMUL FUNCȚIONAL ȘI CONSECINȚELE ACESTUIA ÎN MEDIUL ACADEMIC

Badea Andra-Ștefania,

Facultatea de Teologie, anul I, Licență

Profesor coordonator: Lect. univ. dr. Lazăr Emil

1. Introducere

Analfabetismul funcțional este o problemă nu doar la nivel național, ci și la nivel global, care stârnește mari controverse și pune sub semnul întrebării sistemul educațional. În România, conform testării PISA, procentajul persoanelor analfabete funcțional depășește chiar 50%, un lucru pe care îl consider destul de alarmant.

2. Aspecte specifice

În ce constă analfabetismul funcțional?

Așa cum îi spune și numele, analfabetismul funcțional apare atunci când știi să scrii și să citești, dar nu înțelegi esența textului citit, nu poți să extragi noțiunile de bază din acesta, totul se rezumă la ceva superficial. Bineînțeles, există și noțiunea de analfabet absolut (a nu se confunda cu analfabetul funcțional, pentru că sunt două aspecte destul de diferite). Analfabetismul absolut este atunci când nu ai învățat niciodată să scrii și să citești.

Cum putem identifica o persoană ce prezintă acest aspect?

Spre exemplu: un student poate reproduce verbal sau în scris un subiect învățat în cadrul orelor de curs, este capabil să memoreze cuvintele, însă doar mecanic, nu le poate înțelege, nu le poate folosi în alt context, legăturile sale între fraze nu au o anumită logică, iar acest lucru aduce cu el rezultate slabe.

Ce factori au favorizat dezvoltarea analfabetismului funcțional?

Factorii pot fi: tulburările de atenție, dislexia, deficiențe socio-emoționale, handicapuri fizice / senzoriale / motorii, sistem motivațional deficitar, tulburările lingvistice, sărăcia care îngreunează dezvoltarea a unei persoane ce se află în lipsa resurselor, materialelor necesare.

Care sunt consecințele ce se reflectă în mediul academic?

Consecințele analfabetismului funcțional în sistemul academic sunt multiple, atât pe plan individual, cât și social: aspirații superficiale pentru viitor; deficiențe de vorbire / lacune în discurs; încrederea de sine scăzută; limbaj sărac în vorbire; promovabilitatea scăzută la examene; lipsa de logică și înțelegere a unor subiecte; motivație scăzută; abandon școlar; incapacitatea de a-și susține propria opinie.

Se poate diminua analfabetismul funcțional?

Sunt de părere că da, există o oarecare probabilitate ca analfabetismul funcțional să fie diminuat prin: lecturare (citirea a măcar 10-15 pagini pe zi, de preferat cărți de dezvoltare personală), rezolvarea unor exerciții logice ce stimulează creierul, dezvoltarea creativității (Găsește-ti un hobby!).

3. Concluzie

Într-adevăr, analfabetismul funcțional este din ce în ce mai întâlnit printre noi, chiar și în rândul absolvenților cu diplomă, din cauza sistemului educațional

slab dezvoltat. Acesta poate fi prevenit prin luarea unor măsuri la nivelul sistemului și procesului de învățământ. Acestea trebuie să le ofere tuturor copiilor posibilitatea de a-și dezvolta în mod armonios atât creativitatea, cât și inteligența, atât competențele intelectuale, cât și pe cele emoționale.

Încă de la o vârstă fragedă este necesar să li se descopere copiilor direcția pe care o vor urma în viață, iar acest lucru se poate realiza cu ajutorul unor cadre didactice riguros pregătite (inclusiv din punct de vedere emoțional).

Referințe:

1. Imagine poster: e3d3155dc1bd8431144dae46da89b2b0.jpg
<https://www.psychologies.ro/revista-psychologies/editorial-iuliana-alexa/analfabetismul-functional-romania-de-azi-sau-viitorul-prostilor-2166274?v=f5b15f58caba>

COORDONATE ALE ÎNVĂȚĂRII SOCIO-EMOȚIONALE

Bărăscu Traian,

Facultatea de Științe, anul II, Licență

Profesor coordonator: Conf. univ. dr. Ilie Vali

1. Introducere

Marele filozof și revoluționar american B. Franklin spunea „*Tell me and I forget, teach me and I remember, involve me and I learn*”. În ultima vreme, în întreaga lume, se pune din ce în ce mai mult accent pe lucrurile care nu funcționează în sistemul educațional. Visul oricărui profesor este să intre într-o clasă în care copiii sunt veseli, cooperanți, respectuoși și, nu în ultimul rând, dornici de cunoaștere. Din păcate, realitatea este deseori departe de aceasta imagine idilică. Atât cadrele didactice, cât și părinții observă cu tristețe diferite fenomene în rândul celor mici, precum lipsa motivației, anxietate ridicată și chiar comportament agresiv. Acest lucru este cu atât mai îngrijorător cu cât știm că ele reprezintă obstacole serioase în calea învățării.

2. Importanța învățării socio-emoționale

Chiar dacă există multe întrebări privind cauzele, întrebarea cea mai importantă este însă CUM putem să îi ajutăm pe copii. În anul 1968, J. Comer, specialist în dezvoltarea copiilor la Școala de Medicină a Universității Yale, a propus conceptul de învățare socio-emoțională, dar abia în anul 1994, în Statele Unite, în urma unei întâlniri de lucru la care au participat profesori, cercetători și psihologi, cu scopul găsirii unui cadru educațional de promovare a dezvoltării pozitive a copiilor, conceptul a fost adoptat și dezvoltat. În mod firesc, la întâlnire, s-a ajuns la concluzia că ei, copiii, trebuie să simtă că fac parte dintr-o comunitate primitoare, hrănitore, în care fiecare membru contează și este susținut. Acest lucru poate fi implementat prin cadru educațional denumit **Învățarea socio-emoțională (Social and Emotional Learning – SEL)**.

Ca urmare naturală, în anul 1997 apare o lucrare importantă în domeniu: „Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators” (Elias et al., 1997). De atunci, impactul acestui concept și cadru educațional continuă să se extindă în întreaga lume. Specialiștii definesc învățarea socio-emoțională ca fiind procesul de dezvoltare a abilităților care sunt vitale pentru succesul la școală, la locul de muncă și în viață.

Realismul acestei perspective (și, ca atare, viabilitatea ei) este dat de rezultatele cercetării științifice în domeniu, care arată că implicarea activă și sistematică a școlilor în formarea și dezvoltarea abilităților de natură socială și emoțională ale elevilor se asociază cu creșteri ale performanței academice a acestora, mai ales în sarcini de natură cognitivă (Brendtro, Brokenleg și Van Bockern, 1990), descreșteri ale comportamentelor anti-sociale (Dusenbury și Falco, 1997), îmbunătățiri ale relațiilor sociale în cadrul instituțiilor (Elias et al., 1997).

A aduce emoțiile în discuția despre învățare, și mai ales despre învățarea în context formal, poate fi, în același timp, riscant și relevant.

După o lungă perioadă de timp în care emoțiile au fost considerate iraționale și, ca urmare, disfuncționale în contextul muncii, se acceptă și în practică, nu numai la nivelul comunității științifice, faptul că omul aduce întreaga sa viață emoțională în fiecare context social în care se află (Fineman, 2003). În învățare, emoțiile se asociază, pe de o parte, cu abilitatea de a procesa și interpreta cu acuratețe informațiile, iar pe de altă parte, înțelegerea și gestionarea propriilor emoții constituie o resursă la îndemână pentru obținerea succesului (Darling-Hammond et al., 2012).

Potrivit **Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL)**, o organizație dedicată elevilor și educatorilor pentru a contribui la obținerea de rezultate pozitive pentru elevii, sfera socio-emoțională cuprinde: autogestionarea, conștiința de sine, conștiința socială și abilitățile de relaționare.

Cercetările din domeniul psihologiei arată că emoțiile nu pot fi separate de gândire. Ceea ce se întâmplă în interiorul unui om (în viața lui emoțională) este o parte din procesul de învățare. În fapt, adevărata învățare apare atunci când hrănim întreaga realitate a ființei noastre. Și fiindcă oamenii sunt ființe socio-emoționale, înseamnă că și școlile trebuie să fie instituții socio-emoționale. Confrunțați cu propriile mituri sau convingeri legate de ceea ce înseamnă învățarea socio-emoțională, profesorii riscă să abordeze acest proces fie ca un demers de sine stătător, fie ca o atribuție suplimentară, fie, în cel mai rău caz, la îndemâna oricui și în orice moment.

Abilitățile socio-emoționale sunt similare abilităților academice prin faptul că se dezvoltă în timp, necesită exprimare și exersare continuă, pot fi combinate pentru a crește capacitatea elevului de a face față situațiilor complexe. Setul de abilități sociale și emoționale, pe care învățarea emoțională ar trebui să le abordeze, include: stabilirea de relații benefice, luarea de decizii responsabile, gestionarea emoțiilor, manifestarea empatiei față de ceilalți.

Există multe modalități de a încorpora activități cu focus pe socio-emoțional, în sala de clasă sau acasă. Specialiștii punctează faptul că una dintre cele mai eficiente strategii de integrare a învățării socio-emoționale este ca activitățile să fie strecurate pe parcursul întregii zile, de la activități bine structurate, până la activități care presupun doar conversații deschise împreună cu copiii.

Dintre activitățile care au dovedit eficiență enumerăm:

- Surprinderea emoțiilor pe coala de desen: această activitate oferă copiilor oportunitatea de a exprima emoțiile comune prin desene sau picturi (în crearea imaginilor, ei vor reflecta asupra gândurilor și sentimentelor lor și ale altor persoane);

- Completarea unui jurnal pentru autodescoperire: la intervale regulate, copiii pot nota sau desena într-un jurnal lucrurile care le-au adus bucurie în săptămâna respectivă (seara de jocuri în familie, ieșitul în parc, desene animate etc.), deoarece acest exercițiu îi va ajuta pe ei să își exerseze conștiința de sine (înțelegând ceea ce le place) și autocontrolul (înțelegând cum reacționează la lucrurile care le plac);

- Deținerea unui animal de companie: atunci când copiii învață să aibă grijă de un animal de companie și se angajează în activități jucăușe cu acesta în mod indirect își dezvoltă empatia și responsabilitatea;

- Jocuri de empatie cu ajutorul unor cartonașe: scopul acestei activități este de a prezenta copiilor un set de situații și de a observa răspunsurile lor – spre exemplu, pe unul dintre cartonașe poate fi notat: „Un copil a căzut în parc și toți ceilalți copii au început să râdă de el. Ce părere ai despre această situație? Tu ce ai fi făcut dacă ai fi văzut acel copil? Ce ai fi făcut dacă tu erai copilul care a căzut?” și, indiferent de răspunsul copiilor, aceasta este o activitate valoroasă care demonstrează cum pot părinții sau profesorii crește nivelul de empatie al copiilor și cum îi pot ghida spre a înțelege anumite situații de viață.

3. Concluzii

Părintele sincronicității, genialul psiholog C. Jung spunea: „O inimă înțelegătoare reprezintă totul la un profesor!”. Școlile care devin „arene emoționale” (Fineman, 2003), bazate pe grija pentru elevi și care înțeleg profund de ce este necesară această nouă implementare de paradigmă, prezintă câteva caracteristici definitorii: elevii devin motivați a învăța; elevii se simt în siguranță la școală și se implică mai mult în propria educație; elevii se simt acceptați de comunitate și societate, simt că primesc și vor să ofere la schimb; elevii se simt valoroși, sunt încrezători în propriile forțe și în viitor.

Referințe:

1. Brendtro, L., Brokenleg, M., Van Bockern, S. (1990). *Circle of Courage*. Accesat în data de 11. 07. 2022, Regăsit în <https://johansonconsulting.ca/2019/06/24/the-circle-of-courage-building-resilience/>
  2. Comer, J.P., Haynes, N.M., Joyner, E.T., Ben-Avie, M. (1996). *Rallying the whole village: The Comer process for reforming education*. New York, NY: Teachers College Press.
  3. Darling-Hammond, L., Orcutt, S., Strobels, K., Kirsch, E., Lit, I., Martin, D. (2012). *Feelings Count: Emotions and Learning*. Accesat în data de 11. 07.2022, Regăsit în <https://www.learner.org/series/the-learning-classroom-theory-into-practice/feelings-count-emotions-and-learning/>
  4. Dusenbury, L., & Falco, M. (1995). Eleven components of effective drug abuse prevention curricula. *Journal of School Health*, 65, 420-425
  5. Elias, M. J., Zins, J., Weissberg, R. P., Frey, K., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Kessler, R., Schwab-Stone, M. E., & Shriver, T. P. (1997). *Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. Accesat în data de 11. 07. 2022, Disponibil în <https://earlylearningfocus.org/wp-content/uploads/2019/12/promoting-social-and-emotional-learning-1.pdf>
- Fineman, S. (2003). *Understanding Emotion at Work*. Sage Publications.